

Promemoria

Kulturdepartementet

En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet

– förslag till avgiftsmodell för analog
kommersiell radio

Ku2024/00728
Juni 2024

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	4
2	Författningsförslag	7
2.1	Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)	7
2.2	Förslag till förordning om ändring i radio- och tv- förordningen (2020:878)	19
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten	22
3	Ärendet	23
4	Ett omarbetat kapitel i radio- och tv-lagen om tillstånd att sända kommersiell radio	25
5	Ett förändrat tillståndsförfarande och behovet av en ny avgiftsmodell	26
5.1	Förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet	26
5.2	Mediemyndighetens förslag till förändrat tillståndsförfarande.....	27
5.3	Behovet av en ny avgiftsmodell för att införa ett urvalsförfarande	28
5.4	Utgångspunkter för en ny avgiftsmodell	29

6	En ny avgiftsmodell för analog kommersiell radio.....	31
6.1	En årlig sändningsavgift som relateras till tillståndets värde på reklammarknaden.....	31
6.2	Sändningsavgiftens utformning och nivå	33
7	Regleringen av ansökan om och återkallelse av tillstånd att sända kommersiell radio samt bemyndigande	39
7.1	Ansökan.....	39
7.2	Begäran om återkallelse av tillstånd	40
7.3	Återkallelse av tillstånd att sända kommersiell radio.....	41
7.4	Bemyndigande.....	43
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	45
9	Konsekvenser av förslagen.....	47
9.1	Konsekvenser för medieföretagen	47
9.2	Konsekvenser för statens budget.....	49
9.3	Konsekvenser för myndigheter.....	50
9.4	Övriga konsekvenser	51
10	Författningskommentar	53
10.1	Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).....	53

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag på ändringar i regelverket för tillståndsgivning för analog kommersiell radio. Ändringarna syftar till att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet, med ett stort utbud för olika intressen såsom musik, underhållning, sport, samhälle, politik och andra smakinriktningar.

Det samlade förslaget innehåller två delar, dels förslaget om ändrat tillståndsförfarande för analog kommersiell radio som lämnas i Mediemyndighetens rapport *En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till framtida villkor för analog och digital kommersiell radio*¹, dels förslaget om en ny avgiftsmodell för tillstånd att sända analog kommersiell radio och förslaget om en ny utformning av 13 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) som lämnas i denna promemoria.

Förslaget om ändrat tillståndsförfarande innebär att tillstånd för analog och digital kommersiell radio ska fördelas efter det urvalsförfarande som i dag används för digital kommersiell radio. Det föreslagna urvalsförfarandet vid tillståndsgivning för analog kommersiell radio innebär att det vid ett urval ska beaktas att det blir en mångfald både till innehåll och ägande. För att främja en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet ska hänsyn också kunna tas till tidigare erfarenhet av radioverksamhet i det aktuella sändningsområdet och/eller på radiomarknaden i stort. Förslaget återfinns i avsnitt 6.5 i Mediemyndighetens rapport. Mediemyndigheten lämnar också förslag på ansökningsavgift även för tillstånd för att sända analog kommersiell radio för att täcka

¹¹ Dnr Ku2022/01937, Ku2024/00719.

myndighetens administrativa kostnader på samma sätt som i dag gäller för digital kommersiell radio. Förslaget återfinns i avsnitt 6.5.2 i myndighetens rapport.

Förslaget om en ny avgiftsmodell vid införandet av ett urvalsförfarande för analog kommersiell radio innebär att en årlig avgift införs som relateras till tillståndets värde på reklammarknaden. Utgångspunkten är att modellen ska bidra till goda förutsättningar för tillståndshavarna att bedriva en långsiktig hållbar radioverksamhet samtidigt som intäkter till statens budget värnas.

I promemorian lämnas författningsförslag, författningskommentar och konsekvensanalys för det samlade förslaget. Författningsförslaget utgår i sin helhet från Mediemyndighetens förslag och innehåller därutöver, mot bakgrund av förslaget om en ny avgiftsmodell, bestämmelser om ansökan, sändningsavgift och återkallelse. De delar i författningsförslaget som är nya i förhållande till både myndighetens förslag och nuvarande bestämmelser i 13 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) motiveras i promemorian, i övrigt hänvisas läsaren till myndighetens rapport för motiv.

Ändringarna i radio- och tv-lagen (2010:696), radio- och tv-förordningen (2020:878) och förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)²

dels att 13 kap. och 16 kap. 12 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 16 kap. 12 § ska utgå,

dels att 16 kap. 3 §, 17 kap. 11 §, 18 kap. 5 och 7 §§ och 20 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 13 kap., av följande lydelse.

13 kap. Tillstånd att sända kommersiell radio

Vem som ger tillstånd

1 § Tillstånd att sända kommersiell radio ges av Mediemyndigheten.

² Senaste lydelse av

13 kap. 1 § 2023:841

13 kap. 2 § 2023:841

13 kap. 4 § 2019:946

13 kap. 5 § 2017:569

13 kap. 6 § 2023:841

13 kap. 7 § 2018:842

13 kap. 9 § 2023:841

13 kap. 13 § 2023:841

13 kap. 15 § 2023:841

13 kap. 16 § 2023:841

13 kap. 17 § 2023:841

13 kap. 18 § 2023:841

13 kap. 19 § 2023:841

13 kap. 20 § 2023:841

13 kap. 21 § 2011:1436

13 kap. 24 § 2023:841

13 kap. 25 § 2023:841

13 kap. 26 § 2023:841

13 kap. 27 § 2023:841

13 kap. 28 § 2023:841

13 kap. 29 § 2023:841

13 kap. 30 § 2023:841

13 kap. 31 § 2023:841

13 kap. 32 § 2023:841

16 kap. 12 § 2023:841.

Sändningsområden för analog kommersiell radio

2 § Mediemyndigheten ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Myndigheten ska samråda med Post- och telestyrelsen i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

Sändningsutrymme för digital kommersiell radio

3 § Regeringen beslutar vilket sändningsutrymme som i olika delar av landet får upplåtas för digital kommersiell radio.

Mediemyndigheten bestämmer hur sändningsutrymmet ska få användas. Hänsyn ska tas till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Innebörden av ett tillstånd

4 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio innebär rätt att bedriva sådana sändningar som kan tas emot med god hörbarhet inom det sändningsområde som anges i tillståndet.

Vem som kan få tillstånd

5 § Tillstånd att sända kommersiell radio får endast ges till en fysisk eller juridisk person som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden.

Staten, regioner eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända kommersiell radio, vare sig direkt eller indirekt genom

1. ett företag i vilket ett eller flera sådana subjekt har en del som för dem gemensamt motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal har ett bestämmande inflytande, eller

2. ett företag som enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är ett dotterföretag till ett företag som avses i 1.

6 § Tillstånd att sända digital kommersiell radio får endast ges till den som är beredd att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor.

Ansökan

7 § Mediemyndigheten ska meddela när ett utrymme att sända kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets respektive sändningsområdets omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

Vad som ska beaktas vid tillståndsgivningen

8 § Mediemyndigheten ska vid fördelningen av tillstånd för kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk

1. för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tillgodose olika intressen och smakriktningar,
2. för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster, och
3. av flera av varandra oberoende programföretag.

Tillståndsvillkor

9 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio får förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända i en viss del av sändningsområdet eller så att en viss del av befolkningen inom området nås,
2. sända under en viss minsta tid,
3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor,
4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 16 kap. 11 §,

5. sända ett mångsidigt programutbud,
6. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och
7. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i det företag som innehar tillståndet mer än i begränsad omfattning.

Yttrande över tillståndsvillkor

10 § Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Mediemyndigheten avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än de som den sökande godtagit.

Tillståndens giltighetstid

11 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio gäller i åtta år.
Om det finns särskilda skäl, får Mediemyndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.
Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

Överlåtelse av tillstånd

12 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio får överlåtas om Mediemyndigheten medger det. Ett sådant medgivande får bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 5 §,
2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända kommersiell radio ökar i mer än begränsad omfattning, och
3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

13 § Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. Mediemyndigheten ska i samband med att den medger överlåtelsen informera den nya innehavaren om det. Om den nya innehavaren inte informeras gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

Avgifter

Ansökningsavgift

14 § Mediemyndigheten får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

Sändningsavgift

15 § Den som har fått tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift.

16 § Skyldigheten att betala sändningsavgift inträder den dag då sändningarna med stöd av tillståndet får påbörjas.

Ränta

17 § Ränta ska betalas på sändningsavgift från den dag som anges i 16 §. Röntan beräknas på det sätt som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

När betalning anses fullgjord

18 § Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som Mediemyndigheten anvisar. Betalningen ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

Verkställighet

19 § Ett beslut om sändningsavgift och ränta får verkställas om avgiften eller räntan är obetald och förfallen till betalning.

Betalningsansvar och indrivning

20 § För sådan avgift och ränta som nämns i 19 § tillämpas 59 kap. 13, 16, 17, 21, 26 och 27 §§ samt 70 kap. 1–4 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförfarandelagen om Skatteverket i stället gälla Mediemyndigheten.

Delägare i handelsbolag

21 § Mediemyndigheten beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Om ett sådant beslut har fattats, ska det som föreskrivs om tillståndshavare gälla ansvarig delägare och det som föreskrivs om sändningsavgift gälla för de belopp som delägaren är betalningsskyldig för.

Anstånd att betala sändningsavgift och ränta

22 § Om det finns särskilda skäl, får Mediemyndigheten meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

Om sändningsavgiften har betalats och tillståndet upphör att gälla

23 § En tillståndshavare som överlåter sitt tillstånd har inte rätt att återfå någon del av den sändningsavgift som har betalats. Detsamma gäller om ett tillstånd

1. återkallas på begäran av tillståndshavaren enligt 25 §,
2. upphör att gälla enligt 26 § till följd av att tillståndshavaren försätts i konkurs, träder i likvidation eller avlider, eller
3. återkallas av Mediemyndigheten enligt 18 kap. 5 §.

Betalningssäkring

24 § Bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om betalningssäkring ska tillämpas på sändningsavgift enligt denna lag.

Begäran om återkallelse av tillstånd

25 § En tillståndshavare får hos Mediemyndigheten begära att tillståndet ska återkallas. Genom en begäran om återkallelse upphör tillståndshavarens betalningsskyldighet för kommande sändningsavgifter och ränta under gällande tillståndsperiod, förutsatt att en begäran om återkallelse har lämnats in senast tre månader före tidpunkten för nästa årliga betalning.

Tillståndets upphörande vid konkurs, likvidation och dödsfall

26 § Om en tillståndshavare försätts i konkurs eller träder i likvidation upphör tillståndet att gälla tre månader efter beslutet om konkurs respektive likvidation. Om en tillståndshavare avlider upphör tillståndet att gälla tre månader efter dödsfallet.

Om en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet har kommit in till Mediemyndigheten innan tillståndet upphört att gälla ska begäran prövas.

Bemyndigande

27 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

3 §³

Mediemyndigheten har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Mediemyndigheten har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § 1–4 och 7.

Myndigheten har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,
2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och
3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Därutöver har myndigheten tillsyn över att en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 5.

17 kap.

11 §⁴

Om de bestämmelser som räknas upp i denna paragraf eller beslut som fattats med stöd av bestämmelserna inte följs får de förelägganden som behövs i enskilda fall beslutas för att bestämmelserna eller besluten ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. anmälningsskyldighet (2 kap. 2 och 4 §§),
2. varning (5 kap. 3 §),

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

3. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16 och 13 kap. 9 § 1–3,

4. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),

5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 1–3 och 5 §§),

6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),

7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Mediemyndigheten (16 kap. 5–8 §§),

8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,

9. skyldighet att lämna upplysningar till Mediemyndigheten enligt 16 kap. 10 §,

10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §, eller

9. skyldighet att lämna upplysningar till Mediemyndigheten enligt 16 kap. 10 §,

eller

10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §.

11. skyldighet att årligen redovisa till Mediemyndigheten enligt 16 kap. 12 §.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5, 7 eller 8–11 får beslutas av Mediemyndigheten.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5 eller 7–10 får beslutas av Mediemyndigheten.

Föreläggande enligt första stycket 8 eller 10 får även beslutas av Konsumentombudsmannen.

18 kap.

5 §⁵

Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,

2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,

3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 14 kap. 2 §,

⁵ Senaste lydelse 2023:841. Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena tas bort.

4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten, *eller*

5. ett tillståndsvillkor enligt 13 kap. 27 § första stycket 3 har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Mediemyndigheten, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Mediemyndigheten medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på

4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten,

5. ett tillståndsvillkor enligt 13 kap. 9 § 7 har åsidosatts på ett väsentligt sätt, *eller*

6. tillståndshavaren inte har betalat den årliga sändningsavgiften enligt 13 kap. 15 §.

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på

det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Mediemyndigheten återkalla det tillståndet.

det sätt som anges i 13 kap. 5 § andra stycket ska Mediemyndigheten återkalla det tillståndet.

7 §⁶

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 2–4 §§ och 5 § första och fjärde styckena får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 5 § andra och tredje styckena får fattas endast om åtgärden står i rimlig proportion till möjligheterna att främja konkurrens och mångfald i sändningsområdet.

Beslut om ändring av tillstånd enligt 2 § andra stycket 2 får fattas endast om tillståndshavarens rätt enligt 4 kap. 4 § kan tillvaratas.

Ett beslut om återkallelse av tillstånd enligt 2–5 §§ får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Ett beslut om ändring av tillstånd enligt 2 § andra stycket 2 får fattas endast om tillståndshavarens rätt enligt 4 kap. 4 § kan tillvaratas.

20 kap.

2 §⁷

Beslut av Mediemyndigheten om kommersiell radio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå en ansökan om tillstånd,
2. inte medge överlåtelse av ett tillstånd,
3. återkalla ett tillstånd, och
4. en delägare i handelsbolag ska anses som betalningsansvarig enligt 13 kap. 16 §.
4. en delägare i handelsbolag ska anses som betalningsansvarig enligt 13 kap. 21 §.

⁶ Senaste lydelse 2017:569. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁷ Senaste lydelse 2023:841.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 3 ska handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till förordning om ändring i radio- och tv-förordningen (2020:878)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-förordningen (2020:878)

dels att 4 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, och närmast före 4 och 4 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ansökningsavgift

4 §⁸

Mediemyndigheten får enligt 4 kap. 17 § och 13 kap. 25 § radio- och tv-lagen (2010:696) ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv, sökbar text-tv eller *digital* kommersiell radio och av den som ansöker om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd

En avgift får tas ut med

– 45 000 kronor för varje sökt programtjänst vid ansökan om tillstånd, och

– 25 000 kronor för ansökan om medgivande till överlåtelse av tillstånd

Avgiften ska betalas in till myndigheten inom den tid som myndigheten beslutar.

Mediemyndigheten får enligt 4 kap. 17 § och 13 kap. 14 § radio- och tv-lagen (2010:696) ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv, sökbar text-tv eller kommersiell radio och av den som ansöker om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd

⁸ Senaste lydelse 2023:856.

Sändningsavgift

4 a §

Den som har fått tillstånd att sända analog kommersiell radio ska enligt 13 kap. 15 § radio- och tv-lagen (2010:696) betala en årlig sändningsavgift som beräknas på en total avgiftsintäkt. Den totala avgiftsintäkten utgörs av 3 procent av radioföretagens samlade reklamintäkter under ett år.

Den årliga sändningsavgiften ska uppgå till följande andel av den totala avgiftsintäkten:

– 18 procent för ett nationellt tillstånd,

– 3,6 procent för ett regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö,

– 0,55 procent för annat regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar en befolkning som överstiger 300 000 invånare,

– 0,3 procent för annat regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar en befolkning som uppgår till högst 300 000 invånare.

5 §⁹

Mediemyndigheten får meddela föreskrifter om följande i radio- och tv-lagen (2010:696):

1. vad som ska ingå i en handlingsplan om ökad tillgänglighet som en leverantör av medietjänster ska upprätta enligt 5 kap. 12 §,

2. undantag från kravet på medgivande från en leverantör av en medietjänst som gäller enligt 8 kap. 17 § första stycket,

3. sådan redovisning av program med europeiskt ursprung som avses i 16 kap. 5 och 6 §§, *och*

4. sådan redovisning av hur en tjänst har gjorts tillgänglig som avses i 16 kap. 6 a §.

3. sådan redovisning av program med europeiskt ursprung som avses i 16 kap. 5 och 6 §§,

4. sådan redovisning av hur en tjänst har gjorts tillgänglig som avses i 16 kap. 6 a §, *och*

5. *sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.*

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.

⁹ Senaste lydelse 2023:856.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten

Härigenom föreskrivs att 29 § förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	29 §	
Myndigheten disponerar avgifter som tas ut enligt 4 kap. 17 § och 13 kap. 25 § radio- och tv-lagen (2010:696).		Myndigheten disponerar avgifter som tas ut enligt 4 kap. 17 § och 13 kap. 14 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

3 Ärendet

Det krävs tillstånd för att sända kommersiell radio i marknätet. Tillståndsförfarandena och regleringen skiljer sig åt beroende på om analog eller digital teknik används för utsändningarna. Tillstånd för analog kommersiell radio fördelas genom ett slutet anbuds-förfarande medan tillstånd för digital kommersiell radio fördelas genom ett urvalsförfarande. Ett tillstånd för analog kommersiell radio är förenat med sändningsavgifter i form av det bud som de sökande lämnar medan ett tillstånd för digital kommersiell radio inte är förenat med några sändningsavgifter. Vid ansökan om tillstånd att sända digital kommersiell radio får Mediemyndigheten ta ut en avgift av den som ansöker. Avgiften ska motsvara Mediemyndighetens kostnader för förfarandet och betalas oavsett om tillstånd beviljas eller inte.

Det finns tre nationella och 35 regionala/lokala tillstånd att sända analog kommersiell radio som gäller t.o.m. den 31 juli 2026. Under 2014 beviljade Myndigheten för press, radio och tv (MPRT), nuvarande Mediemyndigheten, tillstånd till 21 nationella och tre regionala/lokala programtjänster, dvs. kanaler, att sända digital kommersiell radio. Dessa tillstånd har förlängts genom Mediemyndighetens beslut och gäller även de t.o.m. den 31 juli 2026. I augusti 2023 beviljades ytterligare sex nationella och ett regionalt tillstånd att sända digital kommersiell radio som löper ut vid samma tidpunkt. Därmed har tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio synkroniserats.

Mediemyndigheten har haft i uppdrag att, med utgångspunkt i de förslag som myndigheten lämnat i rapporten *Synkronisering av tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio*¹⁰, analysera behovet av ytterligare förändringar i regelverket för tillståndsgivning för analog och digital kommersiell radio i syfte att

¹⁰ Regeringsuppdrag dnr Ku2021/00325.

skapa goda förutsättningar för en långsiktig hållbar kommersiell radioverksamhet med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar. Mediemyndigheten lämnade i december 2022 rapporten *En långsiktig hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till framtida villkor för analog och digital kommersiell radio*.¹¹

I rapporten föreslår Mediemyndigheten att analoga och digitala kommersiella tillstånd ska fördelas efter ett urvalsförfarande baserat på det förfarande som i dag gäller för digital kommersiell radio och marksänd tv och lämnar ett författningsförslag. Förslaget innebär att det vid ett urval ska beaktas att det blir en mångfald både till innehåll och ägande. Hänsyn ska också kunna tas till tidigare erfarenhet av radioverksamhet i det aktuella sändningsområdet och/eller på radiomarknaden i stort.

Mediemyndighetens förslag innebär bl.a. att tillståndshavarna inte längre ska betala någon sändningsavgift i form av anbud för tillstånd att sända analog kommersiell radio. Myndigheten har inte lämnat några förslag på alternativa sändningsavgifter för införandet av ett urvalsförfarande för analog kommersiell radio.

Myndighetens förslag om ändrat tillståndsförfarande behöver därför kompletteras med en analys av avgiftsmodell för analog kommersiell radio. Denna promemoria innehåller förslag till en ny avgiftsmodell för analog kommersiell radio vid införandet av ett urvalsförfarande vid fördelningen av tillstånd och förslag till en ny utformning av 13 kap. radio- och tv-lagen (2010:696).

¹¹ Dnr Ku2022/01937, Ku2024/00719.

4 Ett omarbetat kapitel i radio- och tv-lagen om tillstånd att sända kommersiell radio

Förslag: 13 kap. i radio- och tv-lagen som reglerar tillstånd att sända kommersiell radio ska upphävas och ersättas med ett nytt kapitel.

Skälen för förslaget: Mot bakgrund av förslaget att även analoga kommersiella tillstånd ska fördelas efter det urvalsförfarande som gäller för digital kommersiell radio behöver nuvarande kap. 13 i radio- och tv-lagen (2010:696), som reglerar tillstånd att sända kommersiell radio, disponeras om. För att göra kapitlet och bestämmelserna mer överskådliga bör nuvarande 13 kap. upphävas och ersättas med ett nytt.

Förslagen till författningsändringar i denna promemoria utgår från Mediemyndighetens författningsförslag och innehåller därutöver bestämmelser som är nya i förhållande till både myndighetens förslag och nuvarande bestämmelser i 13 kap. radio- och tv-lagen. Förslagen till de nya bestämmelserna motiveras i avsnitt 6 och 7.

5 Ett förändrat tillståndsförfarande och behovet av en ny avgiftsmodell

5.1 Förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet

Målen för mediepolitiken är bl.a. att stödja yttrandefrihet, mångfald och massmediernas oberoende och tillgänglighet.¹² En stark och oberoende mediesektor är en viktig förutsättning för en levande demokrati och ett öppet samhälle. Det är viktigt att det vid sidan av ett starkt och oberoende public service också finns livskraftiga kommersiella medier över hela landet. Mångfalden av olika medier ska främjas.

En beskrivning av det svenska radiolandskapet finns i avsnitt 3 i Mediemyndighetens rapport. Radiolyssnandet i Sverige är generellt högt och lyssnartiden är högre i glesbygd än i storstad. Det finns ett ömsesidigt beroende mellan Sveriges Radio och kommersiell radio som drar lyssnare till varandras sändningar. Inte minst ur beredskapssynpunkt är marksänd radio betydelsefull och kommersiell radio är också en viktig beståndsdel i systemet för Viktigt meddelande till allmänheten (VMA).

Det är således väsentligt att det finns goda förutsättningar att bedriva och utveckla en livskraftig kommersiell radioverksamhet i hela landet. Därför infördes bl.a. mer flexibla annonsregler 2022, vilket motsvarar vad som även gäller för tv.¹³ Andra viktiga aspekter för en långsiktigt hållbar radioverksamhet är de långa tillstånden på

¹² Prop. 2023/24:1, utg. omr. 17, avsnitt 3.4.

¹³ Prop. 2021/22:163, bet. 2021/22:KU37, rskr. 2021/22:287.

åtta år, möjligheten att sända nationellt eller regionalt och att tillståndperioderna för analog och digital radio har synkroniserats.

För att ytterligare förbättra förutsättningarna för radioverksamheten för befintliga aktörer och skapa förutsättningar för nya aktörer på marknaden finns behov av ett förutsägbart tillståndsförfarande och sändningsavgifter som ger utrymme för den kommersiella radion att utvecklas. En stärkt ekonomisk ställning för radiobranschen kan bidra till ökad konkurrens på hela radioområdet och i längden gagna en utveckling av sändningarnas innehåll. Även framtidsutsikterna att bedriva digital kommersiell radio blir bättre om det finns ekonomiska förutsättningar att utveckla den digitala radioverksamheten med ett delvis annat utbud än i den analoga radion. Det är därför av central betydelse att de regler som styr tillståndsförfarande och sändningsavgifter möjliggör en hållbar kommersiell radioverksamhet över tid. De förändringar av tillståndsförfarande och sändningsavgifter som nu föreslås avseende analog kommersiell radio syftar ytterst till att främja yttrandefrihet och mediemångfald.

5.2 Mediemyndighetens förslag till förändrat tillståndsförfarande

Det nuvarande anbuds-förfarandet har enligt Mediemyndigheten inte bidragit till en långsiktigt hållbar radioverksamhet. Osäkerhetsfaktorerna och den bristande förutsägbarheten i ett anbuds-förfarande har enligt myndigheten dessutom bidragit till att öka tröskeln för eventuella nya självständiga radioaktörer att ta sig in på marknaden.

Mediemyndigheten föreslår i stället i avsnitt 6.5 i sin rapport att även analoga kommersiella tillstånd ska fördelas efter ett urvalsförfarande baserat på det förfarande som i dag gäller för digital kommersiell radio och marksänd tv. Förslaget innebär att det vid ett urval ska beaktas att det blir en mångfald både till innehåll och ägande. Hänsyn ska därför tas till både innehållet i en programtjänst, övrigt utbud av programtjänster i området, lyssnarnas preferenser och sökandes förhållanden till andra aktörer vad gäller ägande och inflytande. För att främja en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet ska hänsyn också kunna tas till tidigare erfarenhet

av radioverksamhet i det aktuella sändningsområdet och/eller på radiomarknaden i stort. Den sökande ska visa att den har teknisk och finansiell förmåga att bedriva verksamheten under hela tillståndsperioden. Mediemyndigheten föreslår även att de företag som ansöker om tillstånd att sända analog kommersiell radio i marknätet ska betala en ansökningsavgift, i likhet med vad som gäller vid ansökan om tillstånd att sända digital kommersiell radio (avsnitt 6.5.2). Förslaget inklusive motivering och bedömning av alternativa tillståndsförfaranden framgår av myndighetens rapport (avsnitt 1, 4–6 och 8).

Ett urvalsförfarande även för tillstånd för analog kommersiell radio bedöms av Mediemyndigheten ge goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar radioverksamhet och möjliggöra ett stort utbud för olika intressen och smakinriktningar. Vidare underlättar det för aktörerna att bara behöva förhålla sig till en typ av tillståndsförfarande för båda sändningsformerna. Ett urvalsförfarande kan öppna upp för fler aktörer då fördelning av tillstånd mellan oberoende aktörer beaktas. Samtidigt finns goda möjligheter till kontinuitet för befintliga aktörer genom att erfarenhet av tidigare radioverksamhet beaktas.

Mediemyndigheten har i avsnitt 6.3 och 6.4 sin rapport redogjort för alternativa tillståndsförfaranden, men gjort bedömningen att dessa är förknippade med ett antal problem.

5.3 Behovet av en ny avgiftsmodell för att införa ett urvalsförfarande

Bedömning: Det finns behov av att införa en ny avgiftsmodell för tillstånd att sända analog kommersiell radio.

Skälen för bedömningen: Om dagens tillståndsförfarande skulle ersättas med Mediemyndighetens förslag till urvalsförfarande uteblir sådana sändningsavgifter som tillståndshavarna tidigare betalat för analog kommersiell radio. Sedan 1993 har dessa sändningsavgifter uppgått till cirka 4,1 miljarder kronor, varv drygt 1,3 miljarder kronor avser sändningsavgifter för nu gällande tillstånd för analog kommersiell radio. Det har inneburit en intäkt till staten på

motsvarande drygt 160 miljoner kronor per år för nuvarande tillståndsperiod.

Om dagens reglering skulle kvarstå oförändrad är det sannolikt att aktörerna inte skulle vara beredda att lägga lika höga anbud, bl.a. på grund av vikande reklamintäkter. Sändningsavgifterna skulle därmed vara lägre än tidigare. Reklamintäkterna för marknaden för kommersiell radio uppgick 2023 till cirka en miljard kronor och har varit svagt vikande sedan 2018. Ytterst skulle ett fortsatt slutet anbudsförfarande kunna innebära att någon aktör avstår från att söka tillstånd utifrån bedömningen att tillstånden inte skulle ge tillräcklig avkastning eftersom sändningsavgifterna med denna typ av tillståndsförfarande sannolikt blir för höga.

Mediemyndigheten har inte lämnat några förslag på sändningsavgifter vid en övergång från slutet anbudsförfarande till ett urvalsförfarande för analog kommersiell radio. Tillstånd för analog kommersiell radio har dock fortsatt ett värde. Spektrum är en begränsad resurs och det finns inte obegränsat med sändningsutrymme för analog kommersiell radio. Det är därför rimligt att tillståndshavare fortsatt betalar en avgift för tillstånd att sända analog kommersiell radio samtidigt som intäkter till statens budget värnas. Mot den bakgrunden behöver myndighetens förslag kompletteras med en avgiftsmodell för analog kommersiell radio. För tillstånd för digital kommersiell radio föreslås inte någon sändningsavgift, men de är i stället förknippade med kostnader för utbyggnad av ny infrastruktur.

5.4 Utgångspunkter för en ny avgiftsmodell

En stark och oberoende mediesektor är en central förutsättning för vårt demokratiska samhälle. Det är viktigt att det vid sidan av Sveriges Radio finns en livskraftig kommersiell radioverksamhet över hela landet. Kommersiell radio behöver därför goda förutsättningar att verka och utvecklas, vilket behöver beaktas vid utformandet av en avgiftsmodell för analog kommersiell radio. Det finns ett stort värde av en livskraftig kommersiell radio som sänder svenskt innehåll med utbud för olika intressen och smakinriktningar.

Viktiga utgångspunkter för en ny avgiftsmodell är att en sådan ska vara effektiv och ändamålsenlig och ge förutsägbara villkor för såväl aktörerna på marknaden som för staten. Marknadsaktörerna ska kunna fatta välgrundade affärsmässiga beslut och kunna planera sin verksamhet på lång sikt. Vidare behöver en avgiftsmodell ge utrymme för investeringar i digitalisering, distribution och utbud. En ny avgiftsmodell för analog kommersiell radio behöver därför möjliggöra och ge incitament för investeringar i en framtidssäker radioverksamhet och satsningar på utbud och programverksamhet.

6 En ny avgiftsmodell för analog kommersiell radio

6.1 En årlig sändningsavgift som relateras till tillståndets värde på reklammarknaden

Förslag: Den som har fått tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift.

Bedömning: Sändningsavgiften bör relateras till tillståndets värde på reklammarknaden.

Skälen för förslaget och bedömningen: I föregående avsnitt anfördes att en avgiftsmodell för kommersiell radio bör vara effektiv och ändamålsenlig och ge förutsägbara villkor för såväl aktörerna på marknaden som för staten. Modellen bör även bidra till goda förutsättningar för tillståndshavarna att bedriva en långsiktigt hållbar radioverksamhet samtidigt som intäkter till statens budget värnas.

Som Mediemyndigheten anför i sin rapport (avsnitt 5.3) är ett anbudsförfarande ett enkelt system som tar sin utgångspunkt i att aktörerna är bäst lämpade att bedöma hur mycket ett sändningstillstånd är värt. Samtidigt är det svårt för en sökande att bedöma ett tillståndets värde för en så lång period som åtta år, något som visas tydligt av erfarenheterna från nuvarande tillståndperiod, då tillstånden fördelades genom ett slutet anbudsförfarande. Aktörer som ville behålla inarbetade frekvenser, format och därmed gjorda investeringar lade i avsaknad av öppen information bud som efter avslutat auktionsförfarande visade sig vara högre än den förväntade avkastningen på reklammarknaden. Anbudsförfrandet har därför inte bidragit till en långsiktigt hållbar radioverksamhet.

Osäkerhetsfaktorerna och den bristande förutsägbarheten i ett anbudsförfarande har enligt myndigheten dessutom bidragit till att öka tröskeln för eventuella nya självständiga radioaktörer att ta sig in på marknaden.

De alternativa modeller som myndigheten redogör för i sin rapport, det vill säga en förlängning av nuvarande sändningstillstånd och en ny fördelning av tillstånden genom lottdragning, är enligt myndighetens bedömning också förknippade med ett antal problem (avsnitt 6.3 och 6.4 i rapporten).

Den modell med endast ansökningsavgifter som Medie-myndigheten föreslår innebär lägre kostnader för radiobranschens aktörer, vilket sannolikt skulle bidra till bättre förutsättningar för dem att utveckla sin verksamhet. Myndighetens förslag är dock inte tillräckligt för att ge de intäkter till statens budget som behövs enligt utgångspunkterna ovan. Det tar inte heller hänsyn till att spektrum är en begränsad resurs. Förslaget behöver därför kompletteras med en avgift som även ger förutsägbara nettointäkter till staten.

Under 1990-talet och början av 2000-talet betalade programföretag som hade tillstånd att sända analog tv i marknätet en årlig koncessionsavgift som relaterades till tillståndshavarens omsättning.¹⁴ Liknande system finns i dag för analog kommersiell radio i Danmark¹⁵ och Storbritannien¹⁶. En av fördelarna med en omsättningsbaserad avgift är att det är en beprövad modell som är mer förutsägbar för radioaktörerna än ett anbudsförfarande. Ett problem med modellen är emellertid att den kan vara svår att tillämpa på den svenska radiomarknaden där samtliga innehavare av tillstånd för analog kommersiell radio är sammanknutna i nätverk kopplade till två stora aktörer, Bauer Media och Viaplay Group. Det finns därför en risk att den omsättning som redovisas ger en missvisande bild av tillståndshavarnas faktiska ställning på marknaden. Till det kommer att beräkning och inkrävande av en omsättningsavgift sannolikt är resurskrävande för den myndighet som får ansvar för det.

¹⁴ Lag (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område. Systemet utvecklades i samband med digitaliseringen av tv-marknätet.

¹⁵ Slots- og kulturstyrelsen – Genudbud af den femte jordbaserede FM-radiokanal, <https://slks.dk/omraader/medier/radio/landsdaekkende-radio/genudbud-af-den-femte-jordbaserede-fm-radiokanal> (hämtad 2024-05-16).

¹⁶ Ofcom – Radio broadcast licences, <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing> (hämtad 2024-05-16).

En ny avgiftsmodell bör liksom anbudsförfarandet i stället utgå från att varje sändningstillstånd har ett visst marknadsvärde. Som redan nämnts har en modell där branschaktörerna själva bedömer tillståndens värde dock varit problematisk för radiobranschen eftersom de höga avgifterna inte har gett aktörerna förutsättningar att utveckla sin verksamhet. Avgiften bör därför bestämmas på förhand i ett förutsägbart system. Då den kommersiella radions omsättning i princip enbart består av reklamintäkter är det rimligt att ett sändningstillstånd värde bedöms utifrån vilka reklamintäkter det kan förväntas generera under de åtta år som tillståndspanoden löper, det vill säga från den 1 augusti 2026 till den 31 juli 2034. För att inte tröskeln ska bli för hög för mindre aktörer att komma in på marknaden är det lämpligt att avgiften betalas för ett år i taget och inte, som tidigare, samlat för hela tillståndspanoden.

Tillstånd att sända kommersiell radio ges av Mediemyndigheten. Det är därför lämpligt att Mediemyndigheten även får ansvar för att ta in den årliga sändningsavgiften.

6.2 Sändningsavgiftens utformning och nivå

Förslag: Den årliga sändningsavgiften ska beräknas på en total avgiftsintäkt som ska utgöras av 3 procent av radioföretagens reklamintäkter under ett år.

Den årliga sändningsavgiften ska uppgå till följande andel av den totala avgiftsintäkten:

- 18 procent för ett nationellt tillstånd.
- 3,6 procent för ett regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö.
- 0,55 procent för annat regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar en befolkning som överstiger 300 000 invånare.
- 0,3 procent för annat regionalt eller lokalt tillstånd för ett sändningsområde som omfattar en befolkning som uppgår till högst 300 000 invånare.

Skälen för förslaget

Nivån på sändningsavgiften bör fastställas med utgångspunkten att avgiftsmodellen bör bidra till att ge goda förutsättningar för tillståndshavarna att bedriva en långsiktigt hållbar radioverksamhet samtidigt som intäkter till statens budget värnas. Nivån på sändningsavgiften bör regleras i förordning.

En undersökning av vilka avgifter som kommersiell radio betalar i andra länder skulle kunna ge vägledning om vilka avgiftsnivåer som kan anses rimliga i avvägningen mellan olika behov. Då skillnaderna är stora i hur radiomarknaderna regleras och vilka avgiftsmodeller som tillämpas – något som har stor betydelse för valet av avgiftsnivåer – har en sådan internationell jämförelse emellertid ett begränsat värde i detta sammanhang. En bedömning av vilken avgiftsnivå som bör gälla i Sverige bör därför i stället baseras på vad som är rimligt utifrån svenska marknadsförhållanden, med utgångspunkt i en analys av hur reklammarknaden för kommersiell radio kommer att utvecklas framöver.

Reklammarknadens storlek

Institutet för reklam- och mediestatistik (IRM), ett oberoende institut vars medlemmar är organisationer från reklam- och mediesektorerna, har i uppdrag att mäta annonsmarknadens utveckling bl.a. i Sverige. IRM:s årliga redovisningar av reklaminvesteringar i Sverige utgör officiell branschstatistik. Redovisningen för radioområdet omfattar all försäljning av annonsering och sponsring i radiosändning oavsett distributionssätt, alltså såväl analoga och digitala sändningar i marknätet som sändningar via webben. Försäljning av annonsering och sponsring i podcastsändningar ingår inte i statistiken för radioområdet utan redovisas under kategorin internet.¹⁷ IRM:s årsstatistik bör alltså kunna ge en tydlig och objektiv bild av storleken på reklammarknaden för radiosändningar. En mycket stor andel av intäkterna kan kopplas till de analoga sändningarna eftersom de övriga plattformarna har få lyssnare.

Enligt IRM:s årsstatistik, vilken redovisas i tabell 6.1, uppgick reklaminvesteringarna i radio till 997 miljoner kronor (mnkr) 2023,

¹⁷ IRM, Mätmetod & definitioner, <https://www.irm-media.se/se/om-oss/vara-matningar/matmetod-definitioner/> (hämtad 2024-05-16).

vilket är en minskning med 5 procent jämfört med 2022. Som framgår av tabellen har investeringarna varierat relativt mycket hittills under tillståndsperioden. Under Covid-19-pandemin 2020 bromsade marknaden in kraftigt, men återhämtade sig något de följande två åren.

Tabell 6.1 Reklamförsäljningen i radio 2018–2023 (löpande priser)

	Försäljning (mnkr)	Förändring jfr föregående år (%)
2018	1 077	
2019	1 021	-5,2
2020	933	-8,6
2021	1 016	+8,9
2022	1 049	+3,2
2023	997	-5,0
<i>2018–2023</i>		<i>-7,4</i>

Källor: Mediemyndigheten – Medieekonomi 2023 (s. 38) och IRM – Årsstatistik (www.irm-media.se).

Sedan tillståndsperioden inleddes 2018 har investeringarna minskat med 7,4 procent, det vill säga med i genomsnitt 1,5 procent per år. Den långsiktiga trenden för radiomarknaden är alltså svagt vikande, till stor del beroende på att en allt större del av reklaminvesteringarna förskjuts till onlineplattformar och andra tjänster som tillhandahålls via internet. Ett exempel på en sådan tjänst är podcastsändningar, där reklamförsäljningen har mer än fördubblats sedan 2019.¹⁸

En prognos över hur reklammarknaden utvecklas till 2034 är knappast möjlig att göra. Utifrån tillgänglig statistik kan det ändå göras ett antagande att den långsiktigt vikande trenden fortsätter med en nedgång i samma takt som 2018–2023. I så fall skulle reklammarknaden för radion minska till cirka 950 mnkr 2026 och cirka 850 mnkr 2034.

Utformning av modellen och beräkning av nivån

Utifrån utgångspunkterna ovan bedöms att sändningsavgiften bör beräknas som en andel av den kommersiella radions reklamintäkter. Avgiften bör fastställas för ett år i taget med utgångspunkt i IRM:s årliga statistik över radions reklamintäkter. En sådan modell bedöms

¹⁸ Mediemyndigheten – Medieekonomi 2023 s. 38.

ge tillräcklig förutsägbarhet för radiobranschen trots osäkerheten kring reklammarknadens utveckling.

Sändningsavgiften bör bestämmas till en nivå som är rimlig sett till värdet av att inneha tillstånd att sända analog kommersiell radio och därmed utnyttja begränsade resurser. Den bör också ge rätt förutsättningar för radioaktörerna att fortsätta driva och utveckla sin verksamhet under nästa tillståndsperiod. Bedömningen är att en total avgiftsintäkt på 3 procent av den kommersiella radions sammanlagda reklamintäkter under ett år är väl avvägd i detta sammanhang. Med antagandet ovan att reklamintäkterna kommer att uppgå till cirka 950 mnkr 2026 beräknas sändningsavgiften uppgå till totalt cirka 28,5 mnkr första året under nästa tillståndsperiod.

Inför nuvarande tillståndsperiod gjordes en större omläggning av frekvenserna för den kommersiella radions analoga sändningar, vilken låg till grund för utlysningen av tre nationella och 35 regionala/lokala tillstånd, ett eller flera för varje län i Sverige. Sändningsområdena framgår av bilagorna till beslutet av Myndigheten för press, radio och tv (nuvarande Mediemyndigheten) från den 21 augusti 2017 om fastställande av sändningsområden för analog kommersiell radio.¹⁹ Enligt uppgift från Mediemyndigheten kommer utlysningen av sändningstillstånd för nästa tillståndsperiod att omfatta samma sändningsområden som perioden 2018–2026.

Sändningsavgiften för de tre nationella och 35 regionala/lokala sändningstillstånd som kommer att utlysas bör enligt förslaget relateras till tillståndens värde på reklammarknaden. Beräkningen av storleken på sändningsavgiften för ett enskilt tillstånd hade varit relativt enkel om det hade funnits officiella uppgifter om hur stor andel av de samlade reklamintäkterna som detta sändningstillstånd genererar. I avsaknad av sådana uppgifter behöver vissa antaganden och bedömningar göras. Ett alternativ är att utgå från de anbud som tillståndshavarna lämnade inför nuvarande tillståndsperiod, eftersom radioaktörerna själva bör vara bäst lämpade att bedöma hur mycket ett sändningstillstånd är värt på reklammarknaden. Som nämns i föregående avsnitt påverkades anbudens nivå dock av fler faktorer än förväntade reklamintäkter, särskilt av att befintliga

¹⁹ Utlysningsdokument för nationella tillstånd att sända analog kommersiell radio (dnr 17/02157) respektive Utlysningsdokument för regionala/lokala tillstånd att sända analog kommersiell radio (dnr 17/02157).

tillståndshavare ville skydda investeringar som hade gjorts i frekvenser som de ville behålla.

En central parameter för reklamköpare är hur många personer som nås av reklambudskapen. Det kan därför antas att värdet på ett sändningstillstånd för radioaktörerna i hög grad korrelerar med hur många invånare som bor i sändningsområdet och därmed potentiellt kan nås av sändningarna. Ju större befolkning, desto större blir de förväntade reklamintäkterna och därmed sändningstillståndets värde på reklammarknaden. Det finns därmed goda skäl att beräkna sändningsavgiftens nivå med utgångspunkt i hur stor befolkning som bor i respektive sändningsområde. Då det inte går att specificera hur stora reklamintäkter som genereras i ett enskilt sändningsområde behöver det göras en bredare kategorisering av områdena.

En högre avgiftsnivå är motiverad för de tre nationella tillstånden som täcker i princip hela befolkningen, medan lägre nivåer bör tillämpas på de regionala/lokala tillstånden. Avgiftsnivån för de regionala/lokala tillstånden bör i sin tur differentieras mellan sändningsområden som omfattar storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, där det finns en starkare reklammarknad och ett stort antal potentiella lyssnare, och övriga sändningsområden. För att skapa goda förutsättningar på mindre reklammarknader i mer glest befolkade sändningsområden och sänka trösklarna för eventuella nya aktörer att komma in på marknaden är det därutöver lämpligt att avgiften för tillstånd som täcker län med en liten befolkning är särskilt låg. Med mer glest befolkade sändningsområden bör här avses län med en befolkning som understiger 300 000 invånare, vilket ligger nära medianvärdet för befolkningen i Sveriges län. För att upprätthålla konkurrensneutralitet mellan olika typer av tillstånd är det vidare lämpligt att avgiften för ett nationellt tillstånd motsvarar ungefär vad det skulle kosta att inneha ett regionalt/lokalt tillstånd i varje län.

De avgiftsnivåer som föreslås för olika kategorier av tillstånd framgår av tabell 6.2 nedan. Den totala avgiftsintäkten för samtliga tillstånd beräknas som nämnts ovan som en viss andel av den kommersiella radions samlade reklamintäkter. Avgiftsintäkten fördelas på de olika tillståndskategorierna utifrån hur stor del av det totala antalet potentiella lyssnare på den svenska radiomarknaden som tillstånden inom denna kategori når. Hur stor del av avgiftsintäkten ett specifikt tillstånd inom respektive kategori

föreslås inbringa framgår av kolumnen längst till höger. Avgiften för ett nationellt tillstånd ska alltså motsvara 18 procent av avgiftsintäkten och om intäkten enligt ovan ska uppgå till 28,5 mnkr blir sändningsavgiften därmed cirka 5,1 mnkr. Med motsvarande beräkning skulle avgiften för ett litet regionalt/lokalt tillstånd, vilket ska motsvara 0,3 procent av avgiftsintäkten, uppgå till knappt 86 tkr.

Tabell 6.2 Årlig sändningsavgift för olika kategorier av tillstånd

Kategori	Kategori andel av avgiftsintäkten (%)	Antal tillstånd	Tillstånd andel av avgiftsintäkten (%)
Nationellt	54	3	18
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	36	10	3,6
Stort regionalt/lokalt (>300 000 invånare)	5,5	10	0,55
Litet regionalt/lokalt (<300 000 invånare)	4,5	15	0,3
Totalt	100	38	

Då statistiken över reklamintäkter och radiolyssnande fastställs först på våren året efter det år den gäller kommer det att finnas en viss eftersläpning i modellen på så sätt att sändningsavgiften för ett år kommer att behöva beräknas på uppgifter som avser ett tidigare år med delvis andra marknadsförhållanden.

Det kan, bl.a. i ljuset av detta, övervägas om avgiften i stället bör fastställas i förväg för hela tillståndsperioden som ett fast årligt belopp som relateras till reklammarknaden. En sådan modell skulle ge förutsägbara avgiftsintäkter för staten, men innebära en större risk för ekonomiska problem för radioaktörerna om reklamintäkterna faller kraftigt. Bedömningen är därmed att en sådan modell utgör ett sämre alternativ än den modell som föreslås i denna promemoria.

7 Regleringen av ansökan om och återkallelse av tillstånd att sända kommersiell radio samt bemyndigande

7.1 Ansökan

Förslag: Mediemyndigheten ska meddela när ett utrymme att sända kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets respektive sändningsområdets omfattning.

Det ska införas en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

Skälen för förslaget: För att det ska bli känt att det finns utrymme att sända kommersiell radio är det lämpligt att Mediemyndigheten meddelar när ett utrymme att sända kommersiell radio blir ledigt, dvs. när det finns möjlighet att ansöka om tillstånd.

För analog kommersiell radio gäller enligt nuvarande bestämmelser att Mediemyndigheten ska *kungöra* när ett utrymme att sända analog kommersiell radio blir ledigt, och för digital kommersiell radio att myndigheten ska *meddela* om ett sådant utrymme blir ledigt. Då det framstår som obehövligt att fortsatt tillämpa ett kungörelseförfarande för att informera om ledigt utrymme bör Mediemyndigheten meddela när ett utrymme att sända kommersiell radio blir ledigt. En bestämmelse som är gemensam för kommersiell radio bör därför reglera att Mediemyndigheten ska

meddela när det finns utrymme att sända kommersiell radio, sista dag för att ansöka om tillstånd och första dag då sändningarna får äga rum med stöd av tillståndet samt sändningsutrymmets respektive sändningsområdets omfattning.

Det kan finnas behov av en mer detaljerad reglering av ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla. Det bör därför införas en upplysningsbestämmelse om att sådana närmare föreskrifter kan meddelas med stöd av regeringens restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen.

7.2 Begäran om återkallelse av tillstånd

Förslag: En tillståndshavare får hos Mediemyndigheten begära att tillståndet ska återkallas. Genom en begäran om återkallelse upphör tillståndshavarens betalningsskyldighet för kommande sändningsavgifter och ränta under gällande tillståndsperiod, förutsatt att en begäran om återkallelse har lämnats in senast tre månader före tidpunkten för nästa årliga betalning.

Skälen för förslaget: Utgångspunkten bör vara att tillståndshavaren ska inneha sitt tillstånd under hela perioden, under förutsättning att det inte av någon anledning skulle återkallas av Mediemyndigheten. Tillståndet kan därutöver återkallas på begäran av tillståndshavaren själv (18 kap. 1 §). Enligt nuvarande bestämmelser ska tillståndet vid en tillståndshavares återkallelse anses ha upphört att gälla den dag då en begäran om att tillståndet ska återkallas kommit in till Mediemyndigheten, eller den senare dag som tillståndshavaren angett i sin begäran.

Det förslag som lämnas i promemorian om en årlig sändningsavgift medför ett behov av ändring av bestämmelsen om egen återkallelse av tillstånd. För att skapa förutsägbarhet för både tillståndshavare och Mediemyndigheten föreslås ett ändrat återkallelseförfarande. Eftersom sändningsavgiften ska betalas årligen föreslås att tillståndshavaren senast tre månader före tidpunkten för nästa årliga betalning kan begära att tillståndet återkallas. Sker återkallelsen inom den angivna perioden bör betalningsskyldigheten för de kommande årliga avgifterna och räntan upphöra under den resterande tillståndsperioden. Sker

återkallelse senare än så bör betalningsskyldighet kvarstå för nästa betalning av den årliga sändningsavgiften och ränta.

7.3 Återkallelse av tillstånd att sända kommersiell radio

Förslag: Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om tillståndshavaren inte har betalat den årliga sändningsavgiften.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande bestämmelser är det inte möjligt att återkalla ett sändningstillstånd på den grunden att tillståndshavaren inte har betalat sändningsavgiften. I en sådan situation kan beslut om sändningsavgift och ränta verkställas, om avgiften eller räntan är obetald och förfallen till betalning.

Med det nuvarande slutna anbudsförfarandet för tillstånd att sända analog kommersiell radio betalas sändningsavgiften som ett engångsbelopp. Förslaget i promemorian innebär att sändningsavgiften ska betalas årligen, se övervägandena i avsnitt 6. Att sändningsavgiften föreslås vara årlig i stället för att betalas i förväg för hela sändningsperioden innebär en lättnad inte minst för mindre företag, men innebär samtidigt ett behov av att hantera eventuella situationer där en tillståndshavare inte betalar sändningsavgiften.

Utmärkande för analog kommersiell radio är att det finns få sändningsmöjligheter i jämförelse med både området för tv och digital kommersiell radio. Det är därför särskilt viktigt att främja mångfald och konkurrens när det gäller analog kommersiell radio. Ytterst är syftet att utrymmet att sända analog kommersiell radio ska utnyttjas för största möjliga yttrandefrihet, med beaktande av att tillstånden söks och beviljas i konkurrens med andra sökande. Eftersom sändningsutrymmet är begränsat utgör sändningsavgiften ett villkor för att få sända analog kommersiell radio. Att en tillståndshavare innehar ett tillstånd utan att betala sändningsavgiften för det påverkar möjligheterna för andra aktörer som har intresse av och förutsättningar att sända kommersiell radio i det sändningsområde som tillståndet gäller.

Utöver de möjligheter att återkalla ett tillstånd som redan finns i dag i radio- och tv-lagen (18 kap. 5 §) bör tillstånd att sända kommersiell radio även kunna återkallas på den grunden att

tillståndshavaren inte betalat den årliga sändningsavgiften och därmed inte uppfyller villkoren för att sända. Av förarbetena till radio- och tv-lagen framgår att en sådan ingripande reaktion som återkallelse inte bör tillgripas förrän det finns mycket starka skäl för det eftersom yttrandefriheten för tillståndshavaren rent faktiskt inskränks (prop. 1995/96:160 s. 144).

För begränsningar i rätten att sända program gäller enligt 3 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen. Där anges att sådana begränsningar endast får göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får heller aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar (2 kap. 21 § regeringsformen). Förutom dessa allmänna krav ställs särskilda förutsättningar upp för när yttrandefriheten får begränsas. Den får bl.a. begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen eller allmän ordning och säkerhet. Vidare får friheten att yttra sig i näringsverksamhet begränsas. I övrigt får en begränsning av yttrandefriheten göras endast om särskilt viktiga skäl föranleder det (2 kap. 23 § första stycket regeringsformen).

En möjlighet till återkallelse på grund av att en tillståndshavare inte har betalat den årliga sändningsavgiften skulle för den berörda tillståndshavaren innebära en inskränkning av yttrandefriheten. Det skulle samtidigt innebära en möjlighet för något annat radioföretag att utnyttja tillståndet, vilket får anses främja yttrandefriheten och vara till nytta för mångfald och konkurrens. Det framstår inte heller som rimligt att en tillståndshavare ska kunna bedriva verksamhet om inte ett sådant grundläggande villkor följs. Mot den bakgrunden bör den begränsning av yttrandefriheten som förslaget innebär anses vara förenlig med de förutsättningar som anges i regeringsformen.

Ett beslut om återkallelse i det enskilda fallet får endast fattas om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande (18 kap. 7 §). Denna förutsättning bör gälla även för beslut om återkallelse av tillstånd som beror på att tillståndshavaren inte betalat den årliga sändningsavgiften. I bedömningen av om ett beslut om återkallelse med anledning av obetald sändningsavgift är alltför ingripande kan beaktas att den föregåtts av en åtgärd som gett

tillståndshavaren möjlighet att vidta rättelse, t.ex. genom betalningspåminnelser.

7.4 Bemyndigande

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.

Skälen för förslaget: I denna promemoria föreslås en ny modell för sändningsavgifter som bl.a. innebär att avgiften är rörlig och kan variera mellan olika år beroende på utvecklingen på den samlade reklammarknaden för radio. Sändningsavgiften ska betalas årligen. Mot bakgrund av att sändningsavgiften föreslås fastställas för ett år i taget med utgångspunkt i årlig statistik över radions reklamintäkter (se avsnitt 6.2) bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer därför få meddela föreskrifter om sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Inför en tillståndsprocess utarbetar Mediemyndigheten en tillståndsstrategi och lyser ut lediga sändningstillstånd. Ändringarna som föreslås behöver finnas på plats i tid inför nästa ansökningsprocess.

Förslagen till lagen om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696), förordningen om ändring i radio- och tv-förordningen (2020:878) och förordningen om ändring i förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2026.

Äldre föreskrifter bör fortfarande gälla för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet. I övrigt saknas behov av övergångsbestämmelser.

9 Konsekvenser av förslagen

I avsnitt 5 ovan om behovet av en ny avgiftsmodell för kommersiell radio beskrivs problemen med nuvarande ordning och vilken förändring som eftersträvas samt konsekvenserna av att inte vidta någon åtgärd. I avsnitt 6 med förslag till en ny avgiftsmodell redogörs för de olika alternativ som finns för att uppnå den eftersträlvade förändringen och de fördelar respektive nackdelar som bedöms finnas med dessa. Kapitlet innehåller också en redogörelse för det alternativ som bedöms lämpligast och av vilka skäl.

Förslagets konsekvenser för medieföretagen, statens budget, myndigheter och i övrigt beskrivs i det följande.

9.1 Konsekvenser för medieföretagen

En redogörelse för det svenska radiolandskapet och aktörerna för kommersiell marksänd radio finns i avsnitt 3.2 i Mediemyndighetens rapport.

De företag som beviljades tillstånd att sända analog kommersiell radio för perioden 2018–2026 betalade sammanlagt drygt 1,3 miljarder kronor för tillstånden, motsvarande cirka 163 miljoner kronor (mnkr) per år. Bauer Media och andra tillståndshavare i dess nätverk, bland andra NRJ, betalade totalt cirka 910 mnkr för två nationella och 14 regionala/lokala tillstånd. Omräknat per år blir detta knappt 114 mnkr, vilket motsvarar runt 15–18 procent av bolagens årliga omsättning. Nätverket kopplat till Viaplay Group betalade totalt 395 mnkr för ett nationellt och 21 regionala/lokala tillstånd, alltså knappt 50 mnkr per år, motsvarande runt 7–10 procent av bolagens omsättning.²⁰

²⁰ Uppgifter om bolagens omsättning är hämtade från Mediemyndighetens rapport Medieekonomi för åren 2019–2023.

I kapitel 6 föreslås att det införs en årlig sändningsavgift som ska uppgå till 3 procent av den kommersiella radions reklamintäkter under ett år. Med antagandet att radions reklamintäkter fortsätter att utvecklas i samma takt som under perioden 2018–2023 kommer sändningsavgiften att uppgå till totalt cirka 28,5 mnkr 2026. Det är en minskning med cirka 135 mnkr per år (83 procent) jämfört med nuvarande ordning. Det är naturligtvis ännu inte känt vilka företag som erhåller vilka tillstånd och det går därför inte att beräkna hur införandet av den nya avgiftsmodellen påverkar befintliga tillståndshavare. Utifrån ett antagande att respektive nätverk behåller sina nuvarande tillstånd skulle avgiften minska med 85 procent till drygt 17 mnkr 2026 för Bauer Medias nätverk och med 77 procent till drygt 11 mnkr för Viaplay Groups nätverk. Utvecklingen under följande år beror på hur reklammarknaden fortsätter att utvecklas.

Sändningsavgiften kommer att bli lägre än vad som betalades inför nuvarande tillståndsperiod för samtliga nationella tillstånd och för 33 av 35 regionala/lokala sändningstillstånd. Utifrån antagandet ovan om reklammarknadens utveckling kommer avgiften för ett nationellt tillstånd uppgå till cirka 5,1 mnkr 2026. Som en jämförelse betalade Bauer Media AB motsvarande 51 mnkr per år för ett sådant tillstånd inför nuvarande period. För regionala/lokala tillstånd i storstadsområden beräknas avgiften uppgå till 1,0 mnkr 2026. Under nuvarande tillståndsperiod betalade Kilohertz AB exempelvis motsvarande 4,5 mnkr per år för ett sådant tillstånd (Västra Götaland O 1). För ett litet regionalt/lokalt tillstånd beräknas avgiften uppgå till knappt 86 000 kronor 2026. Som exempel betalade Radio Nova AB motsvarande 630 000 kronor per år för ett sådant tillstånd (Västerbotten AC 1) inför nuvarande tillståndsperiod.

Det föreslås också att den som ansöker om tillstånd att sända analog kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd ska betala avgift till Mediemyndigheten för detta. Enligt radio- och tv-förordningen (2020:878) får Mediemyndigheten ta ut avgift med 45 000 kronor för varje sökt programtjänst vid ansökan om tillstånd, och med 25 000 kronor för ansökan om medgivande till överlåtelse av tillstånd.

Med den avgiftsmodell som föreslås i denna promemoria kommer radiobranschens aktörer således att betala betydligt lägre och mer förutsägbara avgifter till staten än i dag.

Förslagen är utformade för att ge incitament för tillståndshavarna att göra investeringar i infrastruktur och programutbud för att nå större andel av befolkningen och öka lyssnandet och därigenom potentiellt uppnå ökade reklamintäkter. Detta bl.a. eftersom avgiftsmodellen inte baseras på framtida faktisk befolknings-täckning i sändningsområdet. Det förhållandet att tillstånds-perioderna för analog och digital kommersiell radio är synkroniserade förstärker möjligheten att bedriva analog och digital radio parallellt för att nå fler lyssnare och utöka utbudet.

Konsekvenser för radioföretagen i övrigt när det gäller det föreslagna tillståndsförfarandet redovisas av Mediemyndigheten i avsnitt 7.1 i rapporten.

Mediemyndighetens föreslagna urvalsförfarande tillsammans med den i denna promemoria föreslagna avgiftsmodellen innebär samlat bättre förutsättningar för aktörerna än i dag att bedriva en långsiktigt hållbar radioverksamhet. Förslagen möjliggör större investeringar i en framtidssäker radioverksamhet, utbyggnad av det digitala marknätet och satsningar på utbud och programverksamhet. Det skapar större utrymme för företagen att tillhandahålla ett innehåll på det svenska språket som kan möta flera smak-inriktningar.

I promemorian föreslås även en ny grund för återkallelse om tillståndshavaren inte har betalat den årliga sändningsavgiften (se avsnitt 7.3). Motsvarande möjlighet finns inte i nuvarande bestämmelser. Införandet av den nya återkallelsegrunden innebär en konsekvens för medieföretagen eftersom ett medieföretag som inte betalar den årliga sändningsavgiften riskerar att, i en sådan situation, få sitt tillstånd återkallat.

9.2 Konsekvenser för statens budget

Som framgår ovan inbringade det anbuds-förfarande som föregick nuvarande tillståndsperiod drygt 1,3 miljarder kronor till statens budget. Om regleringen inte ändras är det, enligt Mediemyndigheten, troligt att ett nytt anbuds-förfarande inför tillståndsperioden som inleds 2026 inbringar lägre intäkter till statens budget, eftersom tillståndens värde har minskat bl.a. till följd av att antalet lyssnare minskar. Om nuvarande reglering kvarstår kan

det, enligt Mediemyndigheten, inte heller uteslutas att någon av de större aktörerna lämnar marknaden, vilket skulle leda till minskad mångfald på mediemarknaden och minskade skatteintäkter för staten.

Med antagandet att radions reklamintäkter fortsätter att utvecklas i samma takt som under perioden 2018–2023 beräknas den avgiftsmodell som föreslås i denna promemoria ge en nettointäkt till statens budget på cirka 28,5 mnkr 2026, utöver de avgifter som Mediemyndigheten får ta in för att täcka sina kostnader för handläggningen av ansökningsärenden och ansökningar om medgivande till överlåtelse av tillstånd. Hur intäkten utvecklas under tillståndsperioden beror på hur reklammarknaden fortsätter att utvecklas. Med ett antagande att reklamintäkterna för de analoga sändningarna minskar med 1,5 procent per år 2026–2034 skulle statens totala intäkter från sändningsavgifterna under perioden uppgå till totalt knappt 220 mnkr.

I förhållande till nu gällande system ger den föreslagna avgiftsmodellen mer förutsägbara avgiftsintäkter till statens budget. Samtidigt kommer dessa intäkter att vara avsevärt lägre än vad som inbringades vid anbudsförfarandet inför nuvarande tillståndsperiod.

9.3 Konsekvenser för myndigheter

Som nämns ovan föreslås Mediemyndigheten få ta ut en avgift för ansökan om tillstånd för analog kommersiell radio. Avgiften ska motsvara kostnaderna för myndighetens handläggning av dessa ärenden. Enligt rapporten (avsnitt 7.3) bedömer Mediemyndigheten därför att förslaget inte kommer att medföra något ökat behov av resurser för myndigheten.

Ett beslut att avslå en ansökan ska, liksom i dag, kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Mediemyndighetens beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. Som myndigheten konstaterar i sin rapport bör det föreslagna tillståndsförfarandet inte innebära några särskilda konsekvenser för domstolen, även om det inte kan uteslutas att en ny reglering skulle kunna leda till fler överklaganden då det är fråga om fler bedömningsgrunder. Ett tillstånd att sända kommersiell radio gäller normalt i åtta år, och eventuella överklaganden av beslut kommer därför att göras i

samband med fördelningen av de tillstånd som börjar gälla den 1 augusti 2026 och nästkommande tillståndsförfaranden åtta år senare.

Ett beslut om att återkalla ett tillstånd kan överklagas även utifrån nuvarande bestämmelser. Den föreslagna nya grunden för återkallelse om tillståndshavaren inte har betalat den årliga sändningsavgiften (se avsnitt 7.3) kan leda till fler överklaganden. Det bör sannolikt endast röra sig om ett begränsat antal överklagade beslut.

Förslaget om sändningsavgifter innebär att Mediemyndigheten ska ta in sändningsavgifter för tillstånd att sända analog kommersiell radio till staten. Till skillnad mot nuvarande reglering är avgiften årlig. Förändringen bedöms inte i mer än ringa omfattning innebära ökad arbetsbörda för myndigheten och bör därför kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

9.4 Övriga konsekvenser

Vid det föreslagna urvalsförfarandet för analog kommersiell radio ska hänsyn tas till lyssnarnas preferenser. Utbudet för lyssnarna kan öka och bli mer diversifierat eftersom förutsättningarna att bedriva kommersiell radio förbättras genom förslaget. Det gäller särskilt för digital radio och på regional nivå för analog radio, där lägre årliga sändningsavgifter möjliggör för nya och mindre aktörer att komma in på radiomarknaden.

Den föreslagna avgiftsmodellen innebär inga direkta konsekvenser för radiolyssnarna. Som framgår ovan är sändningsavgifterna för tillståndshavarna betydligt lägre än vad de betalat för nuvarande tillståndperiod, vilket ger bättre ekonomiskt utrymme för investeringar i en framtidssäker radioverksamhet och satsningar på utbud och programverksamhet, vilket gynnar lyssnarna.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

13 kap. Tillstånd att sända kommersiell radio

Vem som ger tillstånd

1 § Tillstånd att sända kommersiell radio ges av Mediemyndigheten.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 1 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 304).

Sändningsområden för analog kommersiell radio

2 § Mediemyndigheten ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Myndigheten ska samråda med Post- och telestyrelsen i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 2 § (jfr prop. 2016/17:136 s. 9 ff. och 44 f.).

Sändningsutrymme för digital kommersiell radio

3 § Regeringen beslutar vilket sändningsutrymme som i olika delar av landet får upplåtas för digital kommersiell radio.

Mediemyndigheten bestämmer hur sändningsutrymmet ska få användas. Hänsyn ska tas till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Paragrafens *första stycke* motsvarar nuvarande 13 kap. 22 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 228 och 308).

Av *andra stycket*, som saknar motsvarighet i nuvarande 13 kap., framgår att Mediemyndigheten bestämmer hur sändningsutrymmet får användas, exempelvis antalet program som samtidigt kan sändas i ett sändarnät. Författningskommentar finns i avsnitt 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

Innebörden av ett tillstånd

4 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio innebär rätt att bedriva sådana sändningar som kan tas emot med god hörbarhet inom det sändningsområde som anges i tillståndet.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 3 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 304). Motsvarande bestämmelse finns inte i dag för digital kommersiell radio, men däremot finns i 4 kap. 4 § en sådan bestämmelse för marksänd tv. Då förfarandet ska användas för såväl analog som digital kommersiell radio har ordet analog strukits i första meningen.

Vem som kan få tillstånd

5 § Tillstånd att sända kommersiell radio får endast ges till en fysisk eller juridisk person som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden.

Staten, regioner eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända kommersiell radio, vare sig direkt eller indirekt genom

1. ett företag i vilket ett eller flera sådana subjekt har en del som för dem gemensamt motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal har ett bestämmande inflytande, eller

2. ett företag som enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är ett dotterföretag till ett företag som avses i 1.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 4 § och delvis nuvarande 23 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 219 ff., 304 och 308).

Nuvarande 13 kap. 23 § första stycket 2 omfattar endast digital kommersiell radio och läggs in i nya 13 kap. 6 §.

6 § Tillstånd att sända digital kommersiell radio får endast ges till den som är beredd att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 23 § första stycket 2 (jfr prop. 2009/10:115 s. 229 ff. och 308). Bestämmelsen omfattar endast digital kommersiell radio och reglerar ett av de krav, utöver de som framgår av nya 13 kap. 5 §, som ställs för att kunna få tillstånd att sända digital kommersiell radio. Författningskommentar finns i avsnitt 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

Ansökan

7 § Mediemyndigheten ska meddela när ett utrymme att sända kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets respektive sändningsområdets omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen får meddela närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 13 kap. 6 § första och tredje styckena och 24 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 305 och 309). Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

I *första stycket* har ordet analog strukits i första meningen, eftersom ansökningsförfarandet ska användas för såväl analog som digital kommersiell radio. Skälet till att både uttrycket ”sändningsutrymme” och ”sändningsområde” tas med i bestämmelsen är att utrymmet och området att sända i skiljer sig åt för analog respektive digital kommersiell radio.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd

av regeringens restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

Vad som ska beaktas vid tillståndsgivningen

8 § Mediemyndigheten ska vid fördelningen av tillstånd för kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk

1. för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tillgodose olika intressen och smakriktningar,
2. för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster, och
3. av flera av varandra oberoende programföretag.

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 13 kap. 26 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 229 ff. och 309). Av bestämmelsen framgår vad som ska beaktas vid tillståndsgivningen. Då förfarandet ska användas för såväl analog som digital kommersiell radio har ordet digital strukits i första meningen. Överväganden och författningskommentar finns i avsnitt 6.5.2 och 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

Tillståndsvillkor

9 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio får förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända i en viss del av sändningsområdet eller så att en viss del av befolkningen inom området nås,
2. sända under en viss minsta tid,
3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor,
4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 16 kap. 11 §,
5. sända ett mångsidigt programutbud,
6. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och
7. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i det företag som innehar tillståndet mer än i begränsad omfattning.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 9 § första stycket och 27 § första stycket (jfr prop. 2009/10:115 s. 222 f., 229 ff., 306 och 309). Författningskommentar finns i avsnitt 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

Yttrande över tillståndsvillkor

10 § Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Mediemyndigheten avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än de som den sökande godtagit.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 9 § andra stycket och 27 § andra stycket (jfr prop. 2009/10:115 s. 222 f., 232 f., 306 och 309 f.) Överväganden och författningskommentar finns i avsnitt 6.5.2 och 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

Tillståndens giltighetstid

11 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio gäller i åtta år.

Om det finns särskilda skäl, får Mediemyndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 30 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 236 f och 310 f. samt prop. 2014/15:118 s. 33 f.).

Överlåtelse av tillstånd

12 § Ett tillstånd att sända kommersiell radio får överlåtas om Mediemyndigheten medger det. Ett sådant medgivande får bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 5 §,
2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända kommersiell radio ökar i mer än begränsad omfattning, och
3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

Paragrafen motsvarar delvis innehållet i nuvarande 13 kap. 18 och 28 §§ (jfr prop. 2009/10:115 s. 225 f., 307 och 310 samt prop. 2011/12:151 s. 29). Författningskommentar finns i avsnitt 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

13 § Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. Mediemyndigheten ska i samband med att den medger överlåtelsen informera den nya innehavaren om det. Om den nya innehavaren inte informeras gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 19 och 29 §§ (prop. 2009/10:115 s. 235 f., 307 och 310). I *andra stycket* har endast språkliga ändringar gjorts.

Avgifter

Ansökningsavgift

14 § Mediemyndigheten får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 13 kap. 25 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 233 f.). Den som söker om tillstånd ska betala en ansökningsavgift för att täcka Mediemyndighetens administrativa kostnader. Nytt är att avgift får tas ut för ansökan om analog kommersiell radio. Överväganden finns i avsnitt 6.5.2 i Mediemyndighetens rapport.

Sändningsavgift

15 § Den som har fått tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i nuvarande 13 kap., innehåller en bestämmelse om en årlig sändningsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 6.

16 § Skyldigheten att betala sändningsavgift inträder den dag då sändningarna med stöd av tillståndet får påbörjas.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 11 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 306).

Ränta

17 § Ränta ska betalas på sändningsavgift från den dag som anges i 16 §. Röntan beräknas på det sätt som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Paragrafen motsvarar innehållet i nuvarande 13 kap. 12 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 306).

När betalning anses fullgjord

18 § Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som Mediemyndigheten anvisar. Betalningen ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

Paragrafen motsvarar innehållet i nuvarande 13 kap. 13 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 306.) I *andra meningen* har endast en språklig ändring gjorts.

Verkställighet

19 § Ett beslut om sändningsavgift och ränta får verkställas om avgiften eller röntan är obetald och förfallen till betalning.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 14 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 307). I bestämmelsen har endast en språklig ändring gjorts.

Betalningsansvar och indrivning

20 § För sådan avgift och ränta som nämns i 19 § tillämpas 59 kap. 13, 16, 17, 21, 26 och 27 §§ samt 70 kap. 1–4 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförordningen om Skatteverket i stället gälla Mediemyndigheten.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 15 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 307).

Delägare i handelsbolag

21 § Mediemyndigheten beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Om ett sådant beslut har fattats, ska det som föreskrivs om tillståndshavare gälla ansvarig delägare och det som föreskrivs om sändningsavgift gälla för de belopp som delägaren är betalningsskyldig för.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 16 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 307). Ändringarna i *andra stycket* är endast språkliga och redaktionella.

Anstånd att betala sändningsavgift och ränta

22 § Om det finns särskilda skäl, får Mediemyndigheten meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 17 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 307.)

Om sändningsavgiften har betalats och tillståndet upphör att gälla

23 § En tillståndshavare som överlåter sitt tillstånd har inte rätt att återfå någon del av den sändningsavgift som har betalats. Detsamma gäller om ett tillstånd

1. återkallas på begäran av tillståndshavaren enligt 25 §,
2. upphör att gälla enligt 26 § till följd av att tillståndshavaren försätts i konkurs, träder i likvidation eller avlider, eller
3. återkallas av Mediemyndigheten enligt 18 kap. 5 §.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 20 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 308).

Betalningssäkring

24 § Bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om betalningssäkring ska tillämpas på sändningsavgift enligt denna lag.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 21 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 308 och prop. 2010/11:166 s. 283 f.).

Begäran om återkallelse av tillstånd

25 § En tillståndshavare får hos Mediemyndigheten begära att tillståndet ska återkallas. Genom en begäran om återkallelse upphör tillståndshavarens betalningsskyldighet för kommande sändningsavgifter och ränta under gällande tillståndsperiod, förutsatt att en begäran om återkallelse har lämnats in senast tre månader före tidpunkten för nästa årliga betalning.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i nuvarande 13 kap., innehåller bestämmelser om en tillståndshavares begäran om återkallelse av tillstånd och tidpunkten för när tillståndshavarens skyldighet att betala årlig sändningsavgift och ränta upphör. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

I *första meningen* anges att en tillståndshavare får begära att tillståndet ska återkallas. En sådan begäran ska lämnas in till Mediemyndigheten och det är Mediemyndigheten som fattar beslut om att återkalla tillståndet.

I *andra meningen* anges vad som händer med tillståndshavarens betalningsskyldighet för framtida betalningar och ränta med anledning av det återkallade sändningstillståndet. Under förutsättning att tillståndshavaren har lämnat in en begäran om återkallelse senast tre månader före tidpunkten för nästa årliga betalning, upphör tillståndshavarens betalningsskyldighet för de årliga sändningsavgifter som återstår att betala under tillståndsperioden. Detsamma gäller för räntan på den årliga sändningsavgiften.

Tillståndets upphörande vid konkurs, likvidation och dödsfall

26 § Om en tillståndshavare försätts i konkurs eller träder i likvidation upphör tillståndet att gälla tre månader efter beslutet om konkurs respektive likvidation.

Om en tillståndshavare avlider upphör tillståndet att gälla tre månader efter dödsfallet. Om en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet har kommit in till Mediemyndigheten innan tillståndet upphört att gälla ska begäran prövas.

Paragrafen motsvarar nuvarande 13 kap. 32 § (jfr prop. 2009/10:115 s. 237 f. och 311). Ändringarna i *första och andra styckena* är endast språkliga och redaktionella.

Bemyndigande

27 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i nuvarande 13 kap., innehåller ett bemyndigande som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sändningsavgift avseende analog kommersiell radio.

16 kap.

3 § Mediemyndigheten har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § *1–4 och 7*.

Myndigheten har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,
2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och
3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Därutöver har myndigheten tillsyn över att en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 5.

Paragrafen reglerar Mediemyndighetens tillsyn över att programföretag följer sådana villkor som beslutats enligt bestämmelser i radio- och tv-lagen.

I *första stycket* ändras en hänvisning eftersom nuvarande 13 kap. 9 och 27 §§ slås ihop till en bestämmelse.

17 kap.

11 § Om de bestämmelser som räknas upp i denna paragraf eller beslut som fattats med stöd av bestämmelserna inte följs får de förelägganden som behövs i enskilda fall beslutas för att bestämmelserna eller besluten ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. anmälningsskyldighet (2 kap. 2 och 4 §§),
2. varning (5 kap. 3 §),
3. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16 och 13 kap. 9 § 1–3,
4. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),
5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 1–3 och 5 §§),
6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),
7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Mediemyndigheten (16 kap. 5–8 §§),
8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,
9. skyldighet att lämna upplysningar till Mediemyndigheten enligt 16 kap. 10 §, *eller*
10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5 *eller* 7–10 får beslutas av Mediemyndigheten.

Föreläggande enligt första stycket 8 eller 10 får även beslutas av Konsumentombudsmannen.

Paragrafen reglerar förelägganden som i enskilda fall kan beslutas för att i paragrafen uppräknade bestämmelser eller beslut som fattats med stöd av bestämmelserna ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

I *första stycket* 9 görs endast en redaktionell ändring med anledning av att punkten 11 tas bort ur punktlistan.

I *andra stycket* andra meningen ändras hänvisningen genom att punkten 11 tas bort. Punkten 11 tas bort som en följd av att 16 kap.

12 § upphävs. I den upphävda bestämmelsen reglerades en skyldighet för en tillståndshavare att årligen till Mediemyndigheten redovisa hur tillståndshavaren uppfyllt de skyldigheter som avses i 13 kap. 27 § första stycket 1 och 2, dvs. att sända ett mångsidigt programutbud och att utforma sändningarna så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Genom att 16 kap. 12 § upphör att gälla ska även möjligheten att besluta om förelägganden att följa bestämmelsen upphöra. Författningskommentar finns i avsnitt 8.1 i Mediemyndighetens rapport.

18 kap.

5 § Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,
2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,
3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 14 kap. 2 §,
4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten,
5. ett tillståndsvillkor enligt 13 kap. 9 § 7 har åsidosatts på ett väsentligt sätt, *eller*
6. *tillståndshavaren inte har betalat den årliga sändningsavgiften enligt 13 kap. 15 §.*

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 5 § ska Mediemyndigheten återkalla det tillståndet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas. Bestämmelsen innehåller en ny grund, punkten 6, för återkallelse av tillstånd att sända kommersiell radio. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

I *första stycket* 5 ändras hänvisningen. I första stycket 6 placeras en ny grund för återkallelse. Om en tillståndshavare inte har betalat den årliga sändningsavgiften enligt 13 kap. 15 § får tillståndshavarens tillstånd att sända kommersiell radio återkallas.

Andra och tredje styckena i nuvarande bestämmelse tas bort, se författningskommentar i avsnitt 8.2 i Mediemyndighetens rapport.

7 § *Ett beslut* om återkallelse av tillstånd enligt 2–5 §§ får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Ett beslut om ändring av tillstånd enligt 2 § andra stycket 2 får fattas endast om tillståndshavarens rätt enligt 4 kap. 4 § kan tillvaratas.

Paragrafen reglerar att beslut om återkallelse av tillstånd får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande. Ändringarna i *första och andra styckena* är endast språkliga. Med anledning av de ändringar som görs i 18 kap. 5 § tas bestämmelsens andra stycke bort. Övriga ändringar utgör ändrade hänvisningar.

20 kap.

2 § Beslut av Mediemyndigheten om kommersiell radio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå en ansökan om tillstånd,
2. inte medge överlåtelse av ett tillstånd,
3. återkalla ett tillstånd, och
4. en delägare i handelsbolag ska anses som betalningsansvarig enligt 13

kap. 21 §.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 3 ska handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Paragrafen reglerar vilka beslut om kommersiell radio som får överklagas. Ändringen i bestämmelsens *första stycke* 4 består enbart i en ändrad hänvisning.